

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 6C/66/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622203196
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Žišková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5622203196.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, sudkyňou JUDr. Ivetou Žiškovou, vo veci žalobkyne Y. E. Q., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W. XXXX/XX, T., zastúpenej Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nám. sv. Egídia 40/93, Poprad, IČO: 44 250 029, proti žalovanému U. Q., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Mesto T., o zrušenie vecného bremena, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa **z a m i e t a**.

II. Žalovanému sa **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 31. 10. 2022, doručenou Okresnému súdu Liptovský Mikuláš (ďalej „súd“) elektronicky dňa 31. 10. 2022, žalobkyňa žiadala zrušiť žalovanému vecné bremeno spočívajúce v práve doživotného bývania a užívania nehnuteľností - pozemok parcely C-KN č. 356 o výmere 37 m², zastavaná plocha a nádvorie, parcely C-KN č. 362/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1024 m², stavba - rodinný dom so súpisným číslom 458, postavená na pozemku parcely C-KN č. 362/1, nachádzajúcich sa v katastrálnom území U., obec Važec, okres Liptovský Mikuláš, zapísaných na LV č. XXXX (ďalej len „nehnuteľnosti na LV XXXX“), zriadené v prospech žalovaného vkladom č. V 4150/2021. Ako náhradu za zrušenie vecného bremena žalobkyňa navrhla uhradiť žalovanému finančnú čiastku vo výške 1 000,- eur. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzatvorili dňa 23. 05. 2015 manželstvo, pričom za jeho trvania bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (BSM) rozsudkom Okresného súdu Poprad, č. k. 21C/19/2020-15 zo dňa 07. 09. 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 14. 10. 2020. Následne uzatvorili dňa 30. 08. 2021 Dohodu o vyporiadaní BSM, na základe ktorej boli nehnuteľnosti na LV č. XXXX prevedené do výlučného vlastníctva žalobkyne a zároveň došlo k zriadeniu vecného bremena, spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania týchto nehnuteľností v prospech žalovaného. Vklad vlastníckeho práva bol v katastri nehnuteľností povolený dňa 28. 09. 2021 pod V 4150/2021. Manželstvo žalobkyne a žalovaného bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 13Pc/12/2020-15 zo dňa 27. 07. 2022, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 01. 09. 2022. Žalobkyňa tvrdila, že sú splnené podmienky pre zrušenie vecného bremena podľa § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“), nakoľko odo dňa uzatvorenia dohody o vyporiadaní BSM sa medzi stranami sporu značne zmenili pomery. Poukázala na to, že vecné bremeno v prospech žalovaného bolo zriadené za trvania manželstva a z dôvodu rozvodu sa vzťahy medzi stranami sporu natoľko zmenili, že ďalšie trvanie vecného bremena by nebolo prospešné ani pre jednu zo sporových strán. Svoj záujem na zrušení vecného bremena žalobkyňa odôvodnila najmä správaním na strane žalovaného, ktoré napokon viedlo aj k ich rozvodu, keď žalobkyňa sa obávala o svoju bezpečnosť, či bezpečnosť svojho syna I. G., nar. XX. XX. XXXX. Tvrdila, že žalovaný sa dlhodobo správal voči nej despoticky, pričom dokonca došlo z jeho strany k šikane vo vzťahu k jej synovi. Žalovaný robil žalobkyňi naprieky, odcudzil jej osobné veci, nachádzajúce sa v predmetnej nehnuteľnosti, ktoré jej následne

odmietol vydať, pričom s týmito okolnosťami žalobkyňa nemohla počítať pri zriadení vecného bremena. Poukázala aj na to, že žalovaný sa od rozvodu ich manželstva zdržiava v zahraničí - vo Francúzsku a podľa jej vedomostí má vo Francúzsku dve deti s dvoma ženami takže je pravdepodobné, že sa do Francúzska odsťahoval práve z toho dôvodu. Na základe toho žalobkyňa nepredpokladala, že by sám žalovaný mal záujem vrátiť sa do predmetnej nehnuteľnosti. Odvolávajúc sa na rozhodnutie R 86/1958, za zmenu pomerov podľa § 186 ods. 2 Obč. zák. z roku 1950 možno považovať aj zmenu v osobných pomeroch účastníkov.

2. Podľa zistenia tunajšieho súdu sa žalovaný nezdržiava na adrese trvalého bydliska, ktorú ma vyznačenú v Registri obyvateľov SR. Žiadnymi dostupnými prostriedkami sa nepodarilo zistiť jeho aktuálnu adresu, pričom podľa tvrdenia žalobkyne žalovaný žije v zahraničí, pravdepodobne vo Francúzsku. Preto súd postupoval podľa § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a dňa 05. 04. 2023 zverejnil na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu oznámenie o podanej žalobe. Žaloba sa potom považuje za doručенú žalovanému dňom 21. 04. 2023.

3. Žalobkyňa na pojednávaní dňa 06. 06. 2023 zotrvala na podanej žalobe. Vo výpovedi uviedla, že žalovaný za posledné dva roky začal požívať alkoholické nápoje a psychicky šikanoval ju a jej syna, ktorého má z prvého manželstva. Nakoľko manžel môže kedykoľvek prísť bývať do domu, chce sa tam cítiť bezpečne. Tento požíval alkoholické nápoje každý deň, protialkoholickú liečbu však neabsolvoval s odôvodnením, že je úplne v poriadku. K jej synovi sa správal agresívne najmä vtedy, keď boli sami, tomuto vulgárne nadával a raz ho dokonca kopol a chytil pod krk len preto, že sa ho syn pýtal, či nepotrebuje pomoc. V rodinnom dome vo Važci celoročne býva so synom, aj keď tam má nahlásený len prechodný pobyt. Trvalý pobyt má prihlásený v Poprade, kde vlastní 3-izbový byt, v ktorom teraz býva jej 79-ročná matka. Pri vyporiadaní BSM so žalovaným bolo zohľadnené, že rodinný dom vo Važci kúpila ona za svoje výlučné finančné prostriedky, ktoré získala vyporiadaním jej predchádzajúceho BSM, pretože predchádzajúci manžel jej poukázal v roku 2014 sumu 50 000,- eur. Napriek tomu však v kúpnej zmluve bol ako spoluvlastník uvedený aj jej manžel - žalovaný, čo odôvodnila tým, že chcela byť férová. Potom si žalovaný otvoril živnosť a nakoľko ona mala pocit, že výdavky sú vyššie ako príjmy a pribudol k tomu aj alkohol (denne 8 - 10 pív), trvala na vyporiadaní BSM tým spôsobom, že celý majetok nadobudla ona. Žalovaný býval v dome vo Važci do 26. 07. 2022 a hneď po rozvodovom pojednávaní sa z domu odsťahoval. Potvrdila informáciu, ktorú súd získal od pracovníčky Obecného úradu Važec, že v rodinnom dome č. XXX vo U. boli ubytovaní občania Ukrajiny, a to od marca 2022 do júna 2022 a následne od novembra 2022 do apríla 2023, pričom v tomto dome bývali spolu s ňou a jej synom, nakoľko dom je veľký. Za ubytovaných občanov Ukrajiny dostávala od štátu príspevok mesačne okolo 750,-eur. Žalobkyňa uviedla, že jej príjem predstavuje okolo 850 - 900,- eur netto. Spláca úver v banke mesačne po 475,- eur, ktorý si zobrali spolu so žalovaným na opravu domu vo Važci a na ten účel ona založila svoj byt v Poprade; zostáva ešte splatiť cca 44 000,- eur. Rodinný dom vo Važci kompletne zrekonštruovali. Kým so žalovaným žili spolu, úver splácali viac-menej spoločne, pretože mali iba jeden účet na jej meno. Od júna 2022 úver spláca sama. Výdavky na dom vo Važci predstavujú mesačne od 160,- do 180,- eur a okrem toho platí aj poplatky do fondu opráv za byt v Poprade, aj keď tento užíva jej matka. Syn študuje na Strednej hotelovej škole v Novom Smokovci, pričom jeho otec platí na syn výživné 450,- eur mesačne. Žije sama, nemá žiadneho partnera. Navrhnutú sumu 1 000,- eur pre žalovaného označila za primeranú zrušenému vecnému bremenu.

4. Súd vykonal listinné dôkazy, tvoriace obsah spisu, predložené žalobkyňou, ktoré s poukazom na ustanovenie § 204 CSP neboli na pojednávaní prečítané, nakoľko obsah listín namietaný nebol. Zo spisov Okresného súdu Poprad, sp. zn. 21C/19/2020 a 13Pc/12/2022, mal súd preukázanú pravdivosť tvrdenia žalobkyne pokiaľ ide o dátum uzavretia manželstva so žalovaným, aj dátum rozvodu tohto manželstva, aj skutočnosti ohľadne zrušenia bezpodielového vlastníctva manželov z dôvodu, upraveného v § 148a ods. 2 Obč. zák. Pokiaľ žalobkyňa navrhla odročiť pojednávanie za účelom poskytnutia priestoru na predloženie listinných dôkazov, a to zmluvy o úvere, dokladov o jej príjme, ktoré listiny mali preukazovať skutkové tvrdenia ohľadne výšky finančnej náhrady, súd tomuto návrhu nevyhovel, nakoľko tieto prostriedky procesného útoku (§ 153 ods. 1 CSP) mohla žalobkyňa predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Navyše, žalobkyňa navrhla odročiť pojednávanie za účelom predloženia listinných dôkazov, preukazujúcich jej skutkové tvrdenia, ktoré žalovaný nepoprel, a preto sa v zmysle § 151 ods. 1 CSP tieto považujú za nesporné.

5. Podľa § 151p ods. 3 Obč. zák., ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

6. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že vecné bremeno súd môže zrušiť iba v prípade, ak v dôsledku zmeny pomerov vznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného z vecného bremena. Za zmenu pomerov je možné považovať aj zmenu osobných pomerov, ale vždy musí ísť o takú zmenu, ktorá vyvoláva hrubý nepomer v právach a povinnostiach oprávneného a povinného z vecného bremena. Pre posúdenie toho, či zmenou pomerov vznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, je rozhodujúce porovnanie stavu v dobe rozhodovania súdu s dobou, kedy bolo vecné bremeno zriadené.

7. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný získal vecné bremeno, spočívajúce v práve doživotného bývania a užívania nehnuteľností na LV č. XXXX v rámci dohody o vyporiadaní BSM, ktorou žalobkyňa nadobudla výlučné vlastníctvo týchto nehnuteľností, bez povinnosti akejkoľvek náhrady. V čase zriadenia vecného bremena trvalo manželstvo strán, takže právo žalovaného bývať spolu so žalobkyňou v jej rodinnom dome vyplývalo priamo z ustanovenia § 18 Zákona o rodine, podľa ktorého manželia sú povinní žiť spolu. Potom vecné bremeno práva doživotného bývania a užívania nehnuteľností na LV č. XXXX nebolo v čase jeho zriadenia podstatné pre spolužitie strán. Význam nadobudlo a žalovaný ho mohol začať vykonávať, až po rozvoze manželstva. Z výpovede žalobkyne však vyplýva, že žalovaný sa odsťahoval z rodinného domu č. XXX vo U. deň pred pojednávaním o rozvoze manželstva a odvtedy o užívanie tohto domu neprejavil záujem. Pokiaľ sa preto žalovaný rozhodol z domu odsťahovať natrvalo a právo zodpovedajúce vecnému bremenu nebude vykonávať po dobu 10 rokov, môže dôjsť k jeho premlčaniu (§ 109 Obč. zák.).

8. Súd poukazuje na to, že žalobkyňa si pri uzatváraní zmluvy o zriadení práva vecného bremena mala byť vedomá, že doba trvania vecného bremena nemusí byť totožná s dobou trvania manželstva. Potom zmenou pomerov, spočívajúcich len v rozvoze manželstva strán, nevznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou žalovaného. Pretože žalovaný dňa 26. 07. 2022 prestal užívať nehnuteľnosti na LV č. XXXX, súd už nemohol prihliadnuť ani na tvrdenia žalobkyne ohľadne správania sa žalovaného voči nej a jej synovi počas trvania manželstva, pretože v čase vyhlásenia rozsudku tento stav už netrval (podľa § 217 ods. 1, prvá veta CSP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia). Nakoľko v konaní nebolo preukázané splnenie podmienok, upravených v ust. § 151p ods. 3 Obč. zák., súd žalobu zamietol.

9. V dôsledku zamietnutia návrhu na zrušenie vecného bremena sa stala bezpredmetnou aj náhrada za zrušenie vecného bremena, ktorú žalobkyňa vyčíslila sumou 1 000,- eur.

10. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

11. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12. Žalovaný mal v konaní úspech v plnom rozsahu, takže podľa citovanej právnej úpravy mu vznikol nárok na náhradu trov konania. V súvislosti s týmto súdnym konaním však žalovanému nevznikli žiadne trovy, a preto mu súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku,

1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.